

ILMASTOVASTUULLINEN TOIMINTA - tutkinnonosan arviointi

Osaamisen arviointiperusteet yleisesti

<https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/ammattillinen/7846213/tutkinnonosat/8058180> :

Tyydyttävä 1	<ul style="list-style-type: none"> toteuttaa työn ohjeiden mukaisesti toimii yhteistyökykyisesti tarvitsee joissakin tilanteissa lisäohjeita hyödyntää työssä tarvittavaa perustietoa muuttaa toimintaansa saamansa palautteen mukaisesti
Tyydyttävä 2	<ul style="list-style-type: none"> toteuttaa työn oma-aloitteisesti ja ohjeiden mukaisesti toimii yhteistyökykyisesti ja vuorovaikutteisesti tarvitsee vain harvoissa tilanteissa lisäohjeita hyödyntää työssä tarvittavaa tietoa tarkoituksenmukaisesti muuttaa toimintaansa saamansa palautteen ja omien havaintojen mukaisesti
Hyvä 3	<ul style="list-style-type: none"> toteuttaa työkokonaisuuden itsenäisesti toimii yhteistyökykyisesti ja aloitteellisesti vuorovaikutustilanteissa selviytyy tavanomaisista ongelmanratkaisutilanteista hyödyntää työssä tarvittavaa tietoa monipuolisesti arvioi suoriutumistaan realistisesti
Hyvä 4	<ul style="list-style-type: none"> suunnittelee ja toteuttaa työkokonaisuuden itsenäisesti toimii yhteistyökykyisesti ja rakentavasti vuorovaikutustilanteissa selviytyy ongelmanratkaisutilanteista hyödyntäen monipuolisia ratkaisutapoja soveltaa työssä tarvittavaa tietoa monipuolisesti ja perustellusti arvioi suoriutumistaan realistisesti sekä tunnistaa vahvuuksiaan ja kehittämisen kohteitaan
Kiitettävä 5	<ul style="list-style-type: none"> suunnittelee ja toteuttaa työkokonaisuuden itsenäisesti ottaen huomioon muut toimijat toimii yhteistyökykyisesti ja rakentavasti haastavissakin vuorovaikutustilanteissa soveltaa työssä tarvittavaa tietoa ongelmanratkaisutilanteissa monipuolisesti ja kriittisesti esittää työhön ja toimintaympäristöön liittyviä perusteltuja kehittämissuhteita arvioi suoriutumistaan realistisesti ja esittää perusteltuja ratkaisuja osaamisensa kehittämiseen ymmärtää oman työnsä merkityksen osana laajempaa kokonaisuutta

Osaamisen arviointiperusteet avattuna ilmastovastuullinen toiminta -tutkinnonosan suoritusta varten:

1. Ilmastomuutoksen lähtökohtien selvittäminen

Ammattitaitovaatimukset: Opiskelija

- *ymmärtää ilmastomuutoksen ilmiönä ja ihmisen toiminnan vaikutuksen siihen sekä ratkaisujen tarpeen*
- *tunnistaa suomalaisen toimintaympäristön erityispiirteitä ilmastomuutoksen hillintään ja sopeutumiseen*
- *tunnistaa keskeisiä ilmastomuutokseen vaikuttavia tekijöitä omalla alallaan*
- *tunnistaa vaikutusmahdollisuuksia ilmastomuutoksen hillintään ja siihen sopeutumiseen omassa työtehtävässään.*

KYSYMYKSET

- a) Selitä, mistä ilmastomuutos johtuu? Miten ihmisen toiminta vaikuttaa siihen? Mitä ilmastomuutos aiheuttaa?
- b) Mitkä ovat erityisesti Suomessa ilmastomuutoksen hillinnän ja siihen sopeutumisen haasteita?
- c) Mitkä asiat vaikuttavat eniten ilmastomuutokseen omalla toimialallasi?
- d) Miten voit vaikuttaa ilmastomuutokseen omassa työssäsi?

VASTAUSTASOT

Taso (arvosana) 1:

- a) Ymmärtää perusasiat: tunnistaa ilmastomuutoksen vaikutuksia ja kertoo ihmisen vaikutuksesta ilmastoon.
- b) Pystyy kertomaan yleisesti, miten ilmastomuutos vaikuttaa Suomessa.
- c) Pystyy antamaan ohjattuna esimerkin oman alansa vaikutuksesta ilmastomuutokseen.
- d) Pystyy antamaan ohjattuna esimerkin olemassa olevasta ilmastomuutoksen hillitsemisen tavasta omalla toimialallaan tai omassa työssään.

Taso 2:

- a) Ymmärtää hyvin perusasiat: tunnistaa ja kuvailee ilmastomuutoksen vaikutuksia ja kertoo esimerkein ihmisen vaikutuksesta ilmastoon.
- b) Pystyy kertomaan esimerkkejä ilmastomuutoksen vaikutuksista Suomessa.
- c) Antaa esimerkin tai esimerkkejä oman alansa vaikutuksista ilmastomuutokseen.
- d) Antaa esimerkin tai esimerkkejä olemassa olevasta ilmastomuutoksen hillitsemisen ja sopeutumisen tavasta omalla toimialallaan tai omassa työssään.

Taso 3:

- a) Ymmärtää ja kertoo hyvin perusasiat ja on selvillä ilmastomuutoksen vaikutuksista tällä hetkellä ja tulevaisuudessa. Osaa samalla kertoa, miten ottaa huomioon ilmastomuutoksen toiminnassaan.

- b) Kuvaa esimerkein ajankohtaisia haasteita ilmastonmuutoksen hillinnästä Suomessa ja yhdistää niitä omaan toimintaansa.
- c) Kertoo oman alansa erityispiirteistä ilmastonmuutoksen suhteen ja asettaa asioita tärkeysjärjestykseen.
- d) Antaa useita konkreettisia esimerkkejä olemassa olevasta ilmastonmuutoksen hillinnän keinoista omalla toimialalla ja kertoo siihen sopeutumisesta. Pystyy perustelemaan tehtyjä ratkaisuja.

Taso 4:

- a) Ymmärtää hyvin ilmastonmuutoksen mekanismin ja kertoo erilaisia esimerkkejä ihmisten toiminnan vaikutuksista siihen nyt ja tulevaisuudessa.
- b) Kuvaa esimerkein ajankohtaisia haasteita ja teemoja ilmastonmuutoksen hillinnästä Suomessa ja yhdistää niitä omaan toimintaansa. Tuo esiin oman vastuunsa ja vaikutusmahdollisuutensa. Ideoi oman toimintansa kehittämistä yksilönä ja osana suomalaista yhteiskuntaa.
- c) Kuvailee oman alansa erilaisia vaikutuksia ilmastonmuutokseen, asettaa niitä tärkeysjärjestykseen ja vertailee muihin toimialoihin.
- d) Antaa monipuolisia, konkreettisia esimerkkejä ilmastonmuutoksen hillinnästä omalla toimialalla niitä vertaillen ja analysoiden, ja tuo esiin uusia ajatuksia ilmastonmuutoksen hillintään ja sopeutumiseen omalla toimialalla.

Taso 5:

- a) Ymmärtää hyvin, ja kertoo taustoittaen ja esimerkein ilmastonmuutoksen mekanismin ja ihmisen vaikutuksen siihen globaalisti ja paikallisesti. Näkee automaattisesti muiden ihmisten ja oman toimintansa vaikutukset ilmastonmuutokseen.
- b) Kuvaa monipuolisesti ajankohtaisia haasteita ja teemoja ilmastonmuutoksen hillinnästä Suomessa ja analysoi niiden merkitystä, myös omaan toimintaansa yhdistäen. Mietti myös uusia ratkaisuja sekä itsensä että suomalaisen yhteiskunnan kannalta.
- c) Kuvailee laajasti oman alansa erilaisia vaikutuksia ilmastonmuutokseen, asettaa ne tärkeysjärjestykseen, pohtii myös positiivisia vaikutuksia ja mahdollisuuksia, ja vertailee muihin toimialoihin.
- d) Kertoo laajasti ja ymmärtäen, myös esimerkkien keinoin olevasta ilmastonmuutoksen hillinnästä omalla toimialallaan ja ideoi ja kehittää uusia keinoja hillitä ja sopeutua, esimerkiksi liiketoimintamallien kautta.

2. Ilmastonmuutoksen vaikutusten ja ratkaisujen esittäminen

Ammattitaitovaatimukset: Opiskelija

- *selvittää oman työnsä, työyhteisönsä toiminnan, tuotteen tai palvelun ilmastovaikutuksia*
- *pohtii käytännön ratkaisuja ilmastonmuutoksen hillintään tai siihen sopeutumiseen toimialallaan*
- *arvioi ja vertailee pohtimiensa ilmastoratkaisujen toteuttamiskelpoisuutta ja taloudellisuutta*
- *ehdottaa käytännössä toteuttavissa olevia perusteltuja ratkaisuja työnsä tai työyhteisönsä toiminnan, tuotteen tai palvelun kehittämiseen ilmastovaikutusten vähentämiseksi*

KYSYMYKSET

- a) Mitä vaikutuksia voi olla oman alasi yksittäisen yrityksen / työyhteisön toiminnalla, tuotteella tai palvelulla ilmastoon? Millaiset tuotteet tai palvelut ovat ympäristöystävällisiä? Kuvaile esimerkkien avulla.
- b) Millaisilla keinoilla voitaisiin omalla alallasi hillitä ilmastonmuutosta ja parantaa siihen sopeutumista? Pohdi ja ideoi käytännön esimerkkejä ja ratkaisuja. Ovatko ne toteuttamiskelpoisia?
- c) Millaiset keinot ja ratkaisut ovat käytännössä toteutettavissa omalla toimialallasi tai työssäsi toiminnan, tuotteen tai palvelun kehittämisessä ilmaston kannalta paremmaksi? Perustelee.

VASTAUSTASOT

Taso 1:

- a) Pystyy antamaan esimerkin ilmastoystävällisestä tuotteesta tai palvelusta.
- b) Pystyy antamaan ohjattuna ainakin yhden esimerkin ilmastonmuutoksen hillinnän keinoista ja kertomaan, onko se toimiva
- c) Pystyy kertomaan ainakin yhden esimerkin oman toimialallaan toteuttamiskelpoisista ilmastoviisaista ratkaisuista.

Taso 2:

- a) Antaa esimerkkejä oman alansa ilmastoystävällisistä tuotteista tai palveluista sekä yksittäisen yrityksen vaikutuksista ilmastoon.
- b) Pystyy antamaan ainakin yhden esimerkin ilmastonmuutoksen hillinnän keinoista ja kertomaan, onko se toimiva
- c) Pystyy kertomaan useamman esimerkin oman toimialallaan toteuttamiskelpoisista ilmastoviisaista ratkaisuista.

Taso 3:

- a) Antaa konkreettisia esimerkkejä oman alan yksittäisen yrityksen ja sen tuotteiden/palvelujen vaikutuksesta ilmastoon.
- b) Antaa useita konkreettisia esimerkkejä olevasta ilmastonmuutoksen hillinnän keinoista omalla toimialalla ja kertoo siihen sopeutumisesta. Analysoi keinojen toteuttamiskelpoisuutta.
- c) Ehdottaa useita ilmastoviisaita ratkaisuja ja pystyy perustelemaan niitä.

Taso 4:

- a) Antaa monipuolisia, konkreettisia esimerkkejä oman alan yritysten, tuotteiden ja palvelujen vaikutuksesta ilmastoon.
- b) Analysoi nykyisiä ja ideoi uusia, konkreettisia esimerkkejä ilmastonmuutoksen hillinnästä omalla toimialalla niitä vertaillen. Analysoi keinojen toteuttamiskelpoisuutta realistisesti.
- c) Ehdottaa useita ilmastoviisaita ratkaisuja oman alan toimintaan, tuotteisiin ja palveluihin niitä automaattisesti perustellen.

Taso 5:

- a) Antaa monipuolisia, konkreettisia esimerkkejä oman alan yksittäisen yrityksen ja sen tuotteiden/palvelujen vaikutuksesta ilmastoon ja pohtii automaattisesti tilanteen kehittymistä tulevaisuudessa.

- b) Ideoi omalle toimialalle laajasti innovatiivisia, konkreettisia uusia ratkaisuja ja keinoja ilmastonmuutoksen hillintään, niitä vertaillen ja analysoiden. Analysoi keinojen toteuttamiskelpoisuutta realistisesti.
- c) Ehdottaa useita ilmastoviisaita ratkaisuja oman alan toimintaan, tuotteisiin ja palveluihin niitä automaattisesti perustellen ja vaikuttavuutta pohtien.

3. Ilmastovastuullisen toiminnan vahvistaminen

Ammattitaitovaatimukset: Opiskelija

- *viestii ehdottamistaan ilmastoratkaisuista työyhteisössään*
- *osallistuu toimintaan, jolla kehitetään ilmastotietoisuutta ja -asioita työyhteisössä*
- *kannustaa omalla toiminnaltaan muita ilmastovastuuseen*

KYSYMYKSET

- a) Miten voit viestiä omassa työyhteisössäsi ilmastovastuullisista ratkaisuista? Oletko jo itse viestinyt?
- b) Millaisella toiminnalla voidaan kehittää työyhteisössä ilmastotietoisuutta? Oletko ollut mukana kehittämässä ja organisoimassa tällaista toimintaa työyhteisössä?
- c) Miten voit omalla toiminnallasi kannustaa tai olet jo kannustanut oman alasi tai muita ihmisiä ilmastovastuullisuuteen?

VASTAUSTASOT

Taso 1:

- a) Epäilee mahdollisuuksiaan, mutta antaa esimerkin, miten voisi viestiä työyhteisössään ilmastoasioista.
- b) Antaa ohjattuna esimerkin, millaista toimintaa työyhteisössä voisi olla ilmastoasioista.
- c) Antaa ohjattuna esimerkin siitä, miten omalla toiminnalla voi kannustaa muita ilmastovastuullisuuteen.

Taso 2:

- a) Antaa esimerkin siitä, miten voisi itse viestiä työyhteisössä ilmastoasioista. Pystyy tarkentamaan asiaa kysyttäessä.
- b) Antaa esimerkin siitä, millaista toimintaa voisi itse organisoida työyhteisössä ilmastoasioista. Pystyy tarkentamaan asiaa kysyttäessä.
- c) Antaa esimerkin siitä, miten omalla toiminnalla voi kannustaa muita ilmastovastuullisuuteen työyhteisössä tai sen ulkopuolella.

Taso 3:

- a) Kuvaa hyvin mahdollisuuksiaan viestiä ilmastoratkaisuista. Kertoo jo mahdollisesti toteutetusta omasta viestinnästään esimerkin avulla ja arvioi omaa toimintaansa.

- b) Kuvailee hyvin ja esimerkein omia mahdollisuuksiaan ilmastovastuullisena vaikuttajana. Kertoo jo mahdollisesti toteutetusta toiminnastaan esimerkin avulla ja arvioi omaa toimintaansa.
- c) Antaa hyviä esimerkkejä siitä, miten omalla toiminnalla voi kannustaa muita ilmastovastuullisuuteen omalla alalla ja sen ulkopuolella.

Taso 4:

- a) Kertoo monipuolisesti omista keinoistaan työyhteisön erilaisten ilmastoratkaisujen viestijänä. Kertoo jo toteuttamastaan viestinnästä. Arvioi suoriutumistaan realistisesti ja pohtii kehittämismahdollisuuksia.
- b) Kertoo monipuolisesti omista mahdollisuuksistaan työyhteisön ilmastovastuullisuuden edistäjänä. Kertoo jo organisoimastaan /toteuttamastaan toiminnasta. Arvioi suoriutumistaan realistisesti ja pohtii kehittämismahdollisuuksia. Ymmärtää mahdollisuudet ja haasteet omassa työyhteisössään ja omalla toimialallaan.
- c) Antaa hyviä esimerkkejä siitä, miten omalla toiminnallaan on kannustanut muita ilmastovastuullisuuteen omalla alalla ja sen ulkopuolella. Arvioi suoriutumistaan realistisesti ja on valmis kehittämään omaa toimintaansa.

Taso 5:

- a) Kertoo monipuolisesti omasta toiminnastaan työyhteisön erilaisten ilmastoratkaisujen viestijänä. Arvioi suoriutumistaan ja vaikuttavuutta realistisesti ja pohtii kehittämismahdollisuuksia.
- b) Kertoo laajasti omista mahdollisuuksistaan ilmastoasioiden edistäjänä työyhteisössään, sekä itse tekemällä että yhteistyössä. Näkee automaattisesti työtehtävänsä ilmastovastuullisesti. On jo suunnitellut, kehittänyt ja organisoinut toimintaa. Kertoo ja arvioi suoriutumistaan realistisesti ja kehittämistavoitteisesti. Ideoi ja kehittää uusia toimintamalleja.
- c) Antaa monipuolisia esimerkkejä siitä, miten omalla toiminnallaan on kannustanut ja jatkossa aikoo kannustaa muita ilmastovastuullisuuteen omalla alalla ja sen ulkopuolella. Arvioi suoriutumistaan realistisesti, on valmis kehittämään omaa toimintaa ja ideoimaan uusia tapoja.

